

Únorová revoluce 1917

Alexander F. Kerenskiy 1881-1970

- 9 .– 12. března
- Svržení carismu=svržení monarchie
- Nezkušenost s demokracií
- Dvojvládí, vláda /sověty ve městech, továrnách, armádě
- Neřešení aktuálních problémů ruské společnosti=nedůvěra vůči vládě a radikalizace
- Pokračování ve válce= radikalizace vojáků i obyvatel v zázemí

Říjnová revoluce 1917

- 7. listopadu
- Dekret o míru a dekret o půdě – dohromady dostatečný základ pro podporu Lenina a bolševiků
- 15. listopadu – deklarace práv národů Ruska – odtržení Finska
- 3. prosince 1917 až 3. března 1918 mírová jednání (přerušovaná)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Počáteční upevňování moci

- Prosinec 1917 počátek občanské války
- 20. prosince zřízena Čeka
- 27. prosince znárodněny(=zestátněny) banky – a další znárodnění následuje
- Válečný komunismus – zrušení peněz, naturální odběry všeho, přerozdělování přes stát
- Od 31. ledna 1918 gregoriánský kalendář
- 9. března 1918 počátek zahraniční intervence (britská vojska Archangelsku)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Rusko za Lenina

- 1918-1919 prosazení monopolu VKSb
- Březen 1919 založení Komunistické internacionály
- 1920 vítězství nad domácí ozbrojenou opozicí
- 1921-1922 vítězství i nad zahraniční intervencí,
- 1920 neúspěch v expanzi do západní Evropy přes Polsko
- Březen 1921 NEP – obnova trhu, naturální a časem peněžní daně,
- 1921 hladomor, humanitární pomoc
- 1922 jaro Janovská konference. Obnova hospodářských styků se Západem – plně kontrolovány státem

Nástup Stalina

- Střet o dědictví Lenina od 1922 – resp. 1924: Kdo je pravým dědicem? Trockij x Stalin Vnitropolitické spory - střet o základní koncepci komunismu: světová revoluce (Trockij) versus revoluce v jedné zemi (Stalin)
- Vítězí Stalin – zkušený byrokrat, má vybudovanou síť kontaktů s funkcionáři na středních a nižších pozicích; představuje snahu po reformách a budování nového zřízení „jen doma“
- Změny ve druhé polovině 20. let – SSSR se vrací do evropské politiky, začíná narůstat ekonomický rozdíl mezi SSSR a Západem

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Stalinismus – nástup industrializace

- Přeměna SSSR v moderní, industrializovaný stát – odklon od NEPu
- bolševici budují svoji říši v defenzívě (proti vnějšímu nepříteli = Západu) – opak proti nacistickému Německu
- Stalin: doktrína socialismu v jedné zemi – SSSR, musí být nezávislý na kapitalistickém světě, proto silná role státu
- Základní vize – silné Rusko, bude mocnou zemí, obávanou nepřáteli a obdivované přáteli (
- Silná role státu - trvá nepřátelství k soukromému hospodaření, trhu atd. – bolševismus proti individu, jednotlivci!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

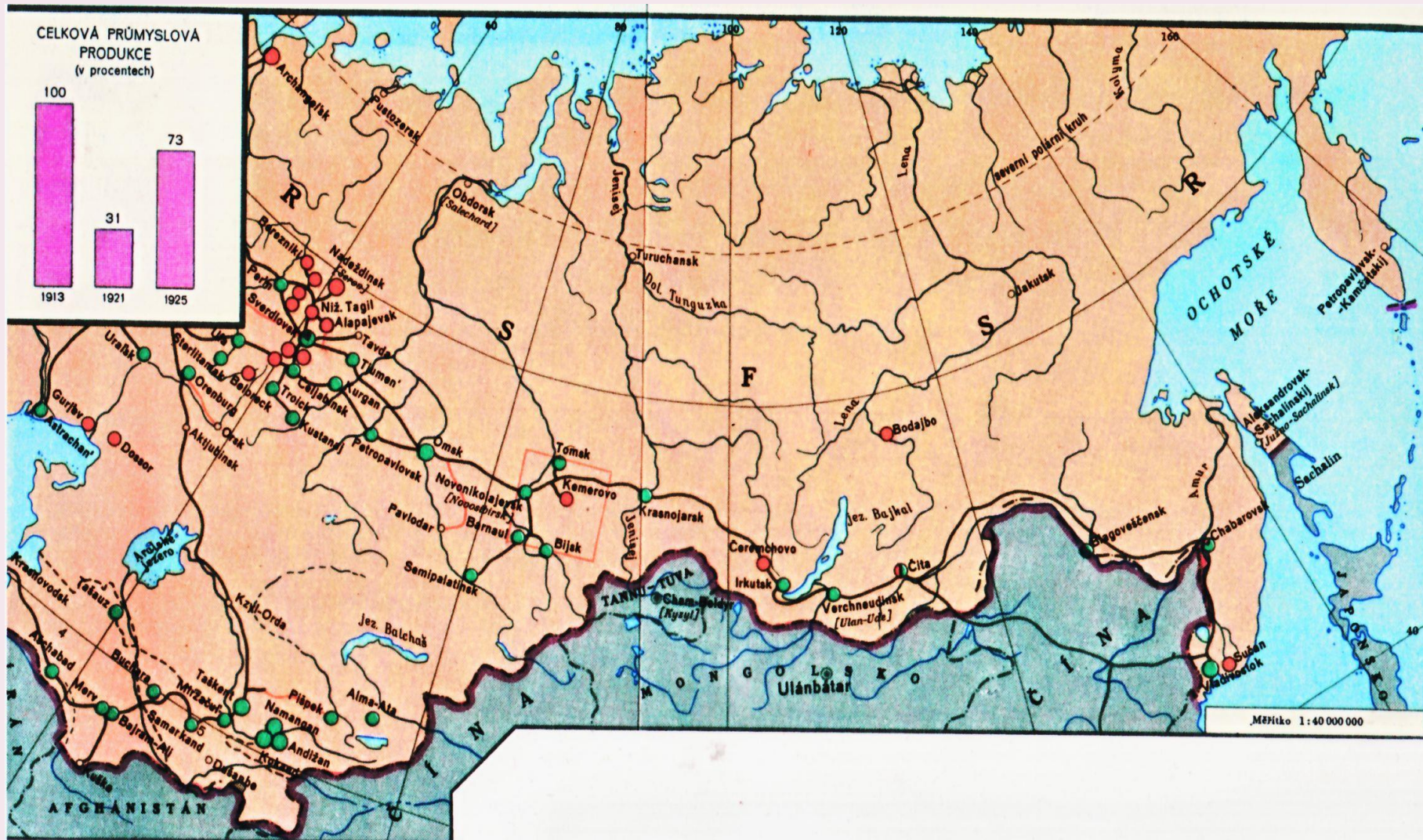
Stalinismus - industrializace

- Stalinovi se podařilo vybudovat železářský průmysl, průmysl kovoobráběcích strojů, průmysl na výrobu hospodářských strojů, traktorový a automobilový průmysl, letecký průmysl
- značný pokrok byl dále učiněn ve výrobě elektrické energie, v těžbě uhlí a nafty. Rozvíjela se průmyslová centra na Urale, v Kuzbaské pánvi, na Volze, a na Ukrajině. Kromě klasických průmyslových center vznikala nové průmyslové oblasti ve Střední Asii, v Kazachstánu a v Gruzii
- Ale za jakou cenu? Za cenu mnoha zmařených životů...
- Kdo to zaplatí? Nelze čerpat půjčky ze Západu, musí se získat domácí zdroje...i proto kolektivizace a těžba nerostů pro vývoz prostřednictvím vězňů

Průmyslová skladba západní části SSSR 1928

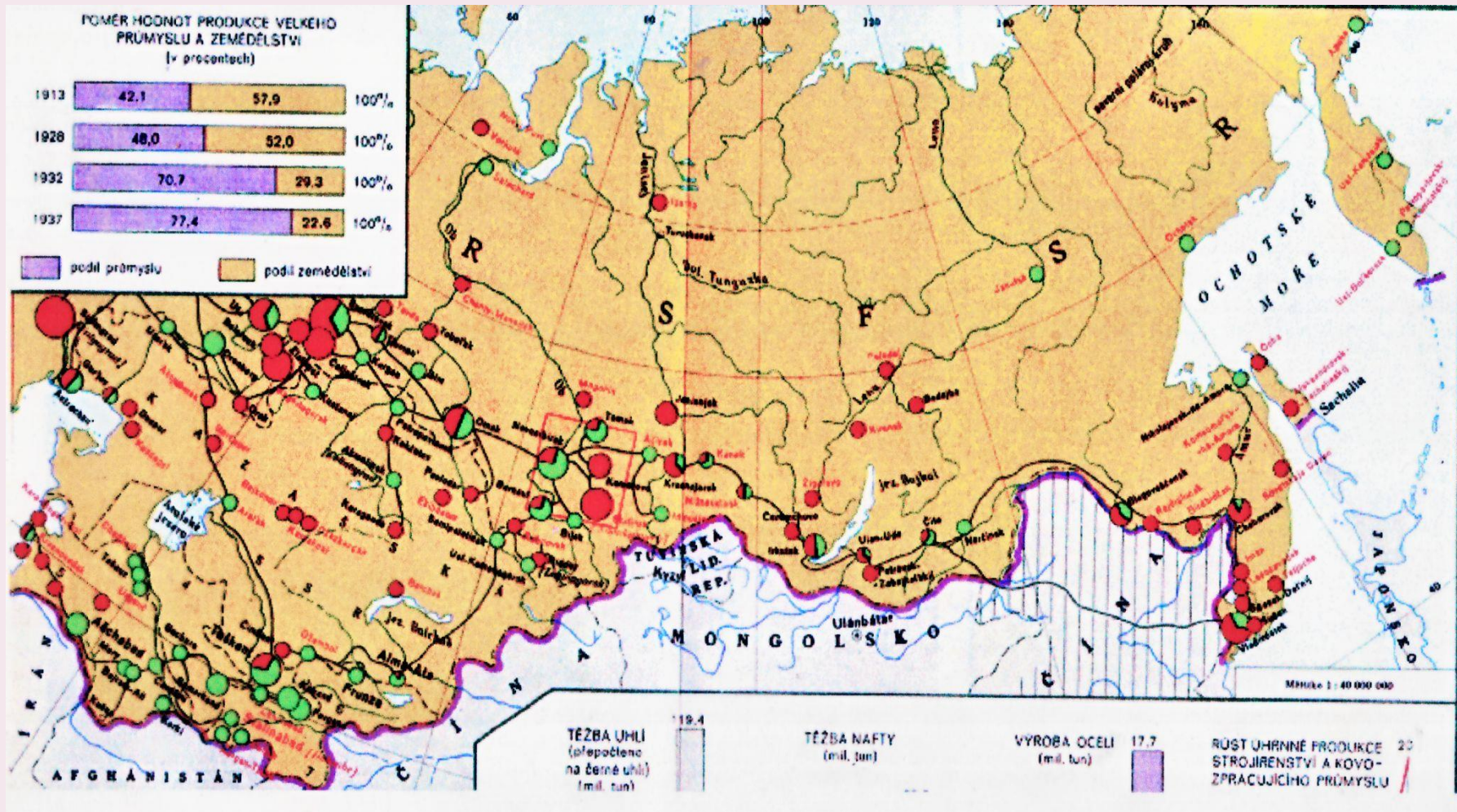
Průmyslová skladba celého SSSR 1928

Průmyslová skladba západní části SSSR 1937

Průmyslová skladba celého SSSR 1937

Stalinismus – kolektivizace

- Boj proti venkovu – převládá soukromé zemědělství na poskytnuté státní půdě
- Zahájen ideologický boj třídy proti třídě
- Přesídlování obyvatelstva, masové vraždění, likvidace zemědělství
- 1932 hladomor na Ukrajině a v jižním Rusku
- Asi 5 milionů obětí

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Stalinismus – Velký teror

- 17. sjezd VKSb – snad S.M.Kirov ohrožoval (možná nevědomky) Stalina, 1934 zavražděn
- 1936 – první velký monstrproces – Kameněv, Zinověv – obvinění mj. z účasti na zavraždění S.M. Kirova, ve skutečnosti „obětní beránci“ za neúspěchy a protivníci Stalinovi
- Divadelní představení při procesech – naučená přiznání
- Klíčový podíl NKVD
- Další velké procesy pro vnitropolitické opozici, armádě, inteligenci atd.
- Atmosféra strachu: udávání, špiclování

Stalinismus – přeměna ruské společnosti

- Obnova některých předrevolučních ruských tradic – vlastenectví, vlast, oslava carismu, síly Ruska v dějinách, ruské kultury, armády, oslava pravoslaví (ruský nacionalismus a mesiášství ožívají)
- Roste ruský tlak na neruské národy – likvidace národnostních menšinových elit
- Obnova tradičního modelu rodiny – zákaz potratů, ztíženy rozvody, rodina základem státu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Stalinismus - GULAG

- Spíše pracovní tábory – ale velmi tvrdé podmínky
- Na konci Stalinovy éry asi 200 táborů
- Klíčové pro sovětské hospodářství – budování silnic, sibiřské magistrály, těžba uhlí atd.
- Vznikly za Lenina
- zlom: Solženicyn – souostroví Gulag

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Proč obliba SSSR na Západě?

- 1) „Čínská informační zed“ mezi SSSR a zbytkem světa
- 2) Poslušnost evropských komunistických stran
- 3) - levicová inteligence obdivuje SSSR jako výraz despektu k domácímu establishmentu – manželé Webbovi, G. B. Shaw, R. Roland
 - -Levice otřesena I. světovou válkou světovou hospodářskou krizí, nástupem fašismu a nacismu, SSSR chápán jako naděje
 - -Příklad – Moskevské procesy – oslava spravedlnosti sovětské justice
 - -Základní dilema – představuje SSSR naději vůči nacismu?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

